

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (34)

спецвипуск до

Всеукраїнського фестивалю науки

*«Наукові виміри освітнього середовища сучасних
коледжів»*

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 2 (34)

Свідомство про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 18 травня 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 2(34). – 148с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2020

З М І С Т

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

МАРЦЕНЮК О.Г., РУДА Т.В.

Видавнича діяльність Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»5

П Е Д А Г О Г І К А О С О Б И С Т О С Т І У В И М І Р А Х П Е Д А Г О Г І Ч Н О Ї М А Й С Т Е Р Н О С Т І

БАРЩЕВСЬКА І.В

Особливості діагностики та педагогічного супроводу дітей із синдромом Аспергера....11

УКРАЇНЕЦЬ І. М.

Гурткова робота як складова частина науково-дослідницької роботи студентів13

НЕНЧИНСЬКА Л.В., ТУРЛЮК С.В.

А на вечорницях дівки-чарівниці. Потоковий виховний захід «Андріївські вечорниці на сучасний лад»16

МАЗУР Т.А.

Виховна година на тему: «Традиції чаювання в різних країнах світу».....22

ОМЕЛЯНЧИК Т.Г., НЕНЧИНСЬКА Л.В.,

Художнє розв'язання Остапом Вишнею одвічних проблем людини та природи, людини та пам'яті, людини та вічності буття, людини та землі, на якій вона живе29

РОМАНУХА Ю.В

Калейдоскоп виховної роботи34

О С В І Т Н І І Н Н О В А Ц І Ї : П Е Д А Г О Г І К А , П С И Х О Л О Г І Я , М Е Т О Д И К А В И К Л А Д А Н Н Я

БЕРЕЗІЙ ІННА

Сучасний вихователь-методист закладу дошкільної освіти38

ВЕГЕРУК ІРИНА

Методика формування іншомовної лексичної компетентності учнів41

ГОРЕЦЬКА ДІАНА, ГРИГОРЯН АЛІНА

Сучасні підходи до формування естетичної компетентності молодших школярів на уроках музичного мистецтва.....46

ЗАТКОВСЬКА МАРІЯ

Проблема організації естетично-творчої діяльності школярів50

ІЩУК ОКСАНА

Особливості організації діагностики потенційно обдарованих дітей55

КУПРЯШОВА ТАЇСІЯ

Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови60

ЛАУТА ЛЮДМИЛА

Засоби досягнення результативності у навчанні англійській мові63

ЛЕЛЕКА АНАСТАСІЯ

Використання різних видів наочності в процесі формування мовної компетентності учнів.....67

МАРТИНЮК ОЛЬГА

Діагностика мотиваційного компоненту навчальної діяльності молодших школярів71

МЕЛЬНИК АНАСТАСІЯ

Розвиток образного мислення школярів засобами музичного мистецтва76

ПАВЛОВА ОЛЕКСАНДРА

Психолого-педагогічні особливості взаємодії вчителів та батьків з дітьми підліткового віку81

РИЖУК ГАННА

Формування екологічної свідомості дошкільників засобами природи за В.О. Сухомлинським85

СЛИВА АННА

Використання інформаційно-комунікативних технологій для формування екологічної культури здобувачів дошкільної освіти засобами народної педагогіки89

КНИШ ОЛЬГА

Диференційований підхід у навчанні93

ТКАЧУК ВАЛЕРІЯ

Комплекс вправ для формування іншомовної монологічної компетентності учнів95

ФЕЄР ВІТАЛІЯ

Методика використання інтерактивної дошки «Smart Board» на уроках англійської мови100

ХОМЕНКО СВІТЛАНА

Формування мовленнєвих компетентностей дітей дошкільного віку в процесі ознайомлення з українськими прислів'ями та приказками103

МОВА, КУЛЬТУРА ТА ПЕРЕКЛАД У ДОСЛІДЖЕННЯХ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ

НЕНЧИНСЬКА ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ ІВАН

Міжмовні омоніми108

ЗАБЛОЦЬКА АНЖЕЛІКА

Extension in Lexis of Modern English111

ЗАРІЧАНСЬКА ОЛЬГА, КИРИЛОВСЬКА ЛЕНА

Місце іншомовних запозичень в словниковому складі англійської мови114

МАРТИНЮК ЮЛІЯ

American English in Belles-Lettres119

МІХАЙЛОВА ДІМІТРІЙКА, ТРОФІМЧУК ЄЛІЗАВЕТА

Скорочення у сучасних англомовних ЗМІ: особливості їх використання у пресі та труднощі їх перекладу123

РЕМЕНЯК СОФІЯ, КУЛИК АНЖЕЛІКА

Варваризми в сучасній українській мові127

БАЛИК ТЕТЯНА

Providing Feedback at the English Lesson133

ДУБРОВІНА ОЛЬГА

Indian English and the Linguistic Situation in India136

ФЕЄР ВІТАЛІЯ

English as the Language of International Communication139

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

Висновки. Як підсумок, слід зазначити, що розвинуте образне мислення школярів стимулює закріплення їх позитивного досвіду через музичні переживання та образи, дозволяє сформувати уявлення про оточуючий світ і створює власне ціннісне ставлення до мистецтва, а також здійснює особливий вплив на загальний всебічний розвиток особистості, його творче

становлення. Оптимальне поєднання запропонованих методів і прийомів розвитку образного мислення школярів засобами музичного мистецтва сприятиме формуванню емоційно-чуттєвого компоненту духовного світу молодого покоління, її саморозвитку та успішній самореалізації в усіх сферах життєдіяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Батюк Н.О. Формування художньо-образного мислення як педагогічна проблема / Н.О. Батюк // Наукові записки : зб. наук. праць. – Ніжин : НДПУ ім. М. Гоголя, 2002. – № 4, Ч. 2. – С. 85-88.
2. Мозгальова Н. Г. Зміст та структурні компоненти музичного мислення // Н. Г. Мозгальова // Теорія і методика мистецької освіти. Зб. наук. праць. Вип. 2. – К. : НПУ ім. Н.П. Драгоманова, 2001. – С 27-35.
3. Мистецтво у розвитку особистості : Монографія / за ред., передмова і післямова Н.Г.Ничкало. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – 224с.
4. Паламарчук В. Ф. Уроки мислення у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського і в сучасній школі // В.О. Сухомлинський і сучасність. – Чернігів, 1996. – вип. 2. – с.89 -98.
5. Романюк А. Образне мислення в навчальній діяльності молодших школярів / А. Романюк // Збірник наукових праць «Педагогічні науки». – 2018. – Вип. LXXXIII. – Том 2. – С. 217–221.
6. Словник-довідник педагогічних та психологічних термінів [за ред. А.І. Кузьмінського]. – Черкаси: ЧДУ ім. Б.Хмельницького, 2002. – 48 с.
7. Указ Президента України «Про Національну доктрину розвитку освіти» від 17.04.2002 № 347/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

*Стаття надійшла до редакції
04.05.20*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛІВ ТА БАТЬКІВ З ДІТЬМИ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

УДК 373.5.064

ПАВЛОВА ОЛЕКСАНДРА

студентка філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Науковий керівник: КУЗЬМИНСЬКА Д.М.,

викладач кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Постановка проблеми. Формування всебічно розвиненої особистості зростаючої

людини, вироблення у нього активної життєвої позиції неможливі без вивчення різних аспектів життєдіяльності дітей, особливостей їх взаємин з навколишнім середовищем. Підліток включається в нову систему відносин і спілкування з однолітками, батьками, вчителями, обумовлену зміною його соціального статусу. Даний віковий період є найбільш суперечливим, бурхливим, складним. Це непростий перехід від «дитинства до дорослості», тому потребує грамотного педагогічного впливу, допомоги, розуміння, свободи і довіри як з боку батьків, так і вчителів. Від правильно організованої педагогічної взаємодії з підлітком залежить великою мірою процес і результат формування його як особистості.

Процес взаємин вчителя та учнів давно вивчається в аспекті педагогічного спілкування (А.А. Бодальов, В.А. Кан-Калик, А.Я. Коломінський, Л.М. Мітіна, А.А. Леонтьєв, Б.Ф. Ломов Л. І. Рувинский і ін.). Проблеми педагогічного спілкування з підлітками висвітлено у роботах дослідників: І.С. Кон, О.В. Кроповніцкій, В.А. Крутецкий, Н.С. Лукін, А. В. Мудрик, Д. І. Фельдштейн та інших.

Метою статті є аналіз психологічних особливостей учнів та учениць підліткового віку та надання рекомендацій педагогам і батькам щодо гармонізації педагогічної взаємодії з ними.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж окреслювати особливості педагогічної взаємодії з підлітками, варто зазначити психолого-фізіологічні особливості розвитку особистості цього вікового періоду. Підлітковий вік – це етап онтогенезу, що знаходиться між дитинством і ранньою юністю. Він охоплює період від 10-11 до 13-14 років. Характеризується появою специфічних якостей, найважливішими з яких є прагнення

до спілкування з однолітками і поява в поведінці ознак, що свідчать про прагнення утвердити свою самостійність, незалежність, особистісну автономію. Основна особливість підліткового віку – різкі якісні зміни, що торкаються всіх сфер розвитку. Центральне особистісне новоутворення цього періоду – становлення нового рівня самосвідомості, Я-концепції, що проявляються у прагненні зрозуміти себе, свої можливості і особливості, свою схожість з іншими людьми і власну відмінність – унікальність і неповторність.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє визначити характерні риси підліткового віку. Першим, і найбільш важливим є те, що підліток прагне бути самостійним. Він вважає, що не потребує опіки від дорослих. Іноді може проявлятися агресія, що свідчить про самоутвердження, про його дорослість. Дуже часто підлітки, можуть відмовитися від своїх звичних дій та робити все навпаки.

Наступним, не менш важливим аспектом є те, що підлітки роблять переорієнтацію з батьків, вчителів на своїх ровесників. Ця переорієнтація може проходити бурхливо, іноді поступово, але вона має бути.

Також поведінка підлітка за самою сутністю є колективно-груповою. Підтвердженням цьому є робота І.С. Кона, де автор виділив дві групи причин, що підтверджують цю думку [2, с.192].

По-перше, під час спілкування з ровесниками, підлітки можуть дізнатись те, що їм не повідомляють батьки.

По-друге, під час групового спілкування можуть вироблятися важливі та необхідні аспекти соціальної взаємодії [2, с.192].

Важливою особливістю даного віку є формування активного самостійного мислення. Сприйняття підлітка базується не тільки на емоціях, але й характеризується вибірковістю, аналізом події. Значно збільшується об'єм пам'яті, логіки в пошуку

істини. Пам'ять підлітка, як і увага, постійно набувають рис організованих, регульованих і керованих процесів.

На думку І.А. Зимньої, – прагнення у підлітків до винятковості входить до мотивації досягнення, проявляючись у таких складових, як «нагорода». В цьому віці виникають нові мотиви учіння: бажання бути освіченим, прагненням влаштуватися якнайкраще в подальшому житті, бути самовдосконаленим. [3, с.384].

Варто з'ясувати, що таке «педагогічна взаємодія» в цілому, та що таке взаємодія вчителя з учнями. «Педагогічна взаємодія» як термін, має зовсім неоднозначне поняття, тут більш трактується поняття «взаємодія». Що таке взаємодія – це процес безпосереднього чи опосередкованого впливу суб'єктів один на одного, що породжує їх взаємні зумовленість і зв'язок. А взаємодія вчителя з учнем – це цілісна система, яка складається з певних компонентів, таких як: перцептивного, комунікативного та інтерактивного, які повністю доповнюють один одного. [1, с.55-58]

У становленні взаємовідносин підлітка з дорослими можливі три варіанти розвитку протиріч (за Т.В. Драгуновою):

Поглиблення протиріч, нагнітання конфлікту, який може тривати досить довго. Це виникає при повному розходженні тенденцій дорослого та прагнень підлітка, коли дорослі повністю не приймають претензій підлітка на більшу самостійність, довіру до них та повагу, а підліток, в свою чергу, різними способами виражає протести проти звичного ставлення до нього дорослих. Дорослий втрачає авторитет, втрачає можливість впливу а в формуванні особистості підлітка залишаються негативні наслідки: агресивно-деспотичні прояви поведінки у відповідь на зовнішній стимул.

Протиріччя виявляються епізодично під впливом непослідовності поведінки дорослих,

коли вони змушені всупереч своїм поглядам іти на поступки підлітку. В результаті конфліктів стає менше, проте можливість їх виникнення залишається постійною.

Поступове зникнення протиріч і конфліктів. Дорослі усвідомлюють дорослішання підлітків, змінюють своє ставлення до нього, не дають розв'язитись взаємній довірі, яка виникла раніше. Конфліктних ситуацій може зовсім і не виникати, коли дорослі у побудові взаємин враховують дорослішання підлітка.

Безумовно, у взаємодії важливе розуміння учня педагогом. Так, М. Савчин виділяє три групи розуміння.

Перша група – механічне розуміння психіки і особистості дитини. Іншими словами, практично не виникає ніякого взаєморозуміння.

Друга група – розуміння учня як суб'єкта поведінки і діяльності. Педагоги, для яких це характерно, вишуковують, розробляють ще більш потужні засоби для маніпуляції психіки учня.

Третя група – педагог ставиться до учня як до своєї і складної індивідуальності з багатим внутрішнім світом. Це, власне, педагогічна взаємодія, яка забезпечує актуалізацію потенціалів саморозвитку кожної із особистостей. Психологічною умовою реалізації даного впливу є діалог. [4, с.70-71]

Важливим також є у труднощі, які можуть бути зумовлені позиціями і спілкування дорослих. На основі узагальнених суджень підлітків психолог М. Кле представив 7 видів батьківської влади у спілкуванні [5, с.203-204]:

- автократичний – підліток не може висловити власної думки;
- авторитарний – висловлюючи думку, інші можуть не прийняти до уваги слова підлітка;

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

- демократичний – підліток може сам прийняти будь-яке рішення, але має проінформувати батьків;
- егалітарний – батьки і діти «на рівних» є учасниками в прийнятті рішень;
- дозволяючий – підліток займає більш впливову позицію;
- попускний – підліток має вибір: інформувати когось чи ні;
- ігноруючий – підліток не повідомляє про свої рішення.

Саме різноманітність стилів, яку отримує підліток, навчають його стратегіям спілкування у реальних взаємодіях між людьми [5, с.203-204].

На думку В.А. Кан-Калика, до основних труднощів, випробовуваним педагогом в спілкуванні з учнями, відносяться:

- невміння налагодити контакт, керувати спілкуванням учнів під час уроку,
- невміння вибудовувати взаємини і перебудовувати їх в залежності від специфіки педагогічних завдань,
- нерозуміння внутрішньої психологічної позиції учня,
- труднощі у мовному спілкуванні і передачі власного емоційного ставлення до навчального матеріалу,
- невміння управляти власним психічним станом в спілкуванні.

Педагогу необхідно оволодіти комунікативною структурою педагогічного процесу, бути максимально чуйним до найменших змін, постійно співвідносити обрані методи педагогічного впливу з особливостями спілкування на даному етапі.

У зв'язку із зазначеним вище нами були виділені такі умови педагогічного спілкування учителів і батьків зі школярами-підлітками:

- знання закономірностей вікового розвитку і облік педагогом закономірностей педагогічного спілкування з учнями підліткового віку;

- достатній рівень розвитку психологічної культури і комунікативних умінь у педагога;
- високий рівень компетентності педагога в своєму предметі;
- спілкування з підлітками в формі як рівноправного діалогу;
- вибір і дотримання адекватної соціальної дистанції в спілкуванні;
- гуманістичне ставлення до підлітка, прийняття його особистості, прояв емпатії;
- використання прийомів ефективного заохочення.

Відносини на заняттях варто будувати на основі довіри, взаємоповаги і доброзичливості. Система уроків має бути зорієнтована не стільки на передачу «готових знань», скільки на формування активної особистості, яка володіє достатніми навичками, компетентностями і психологічними установками до самостійного пошуку, відбору, аналізу і використання інформації.

Важливим елементом навчання є особистий приклад вчителя та батьків. Для підтримки інтересу школярів-підлітків до уроку в арсеналі вчителя має бути багато педагогічних прийомів і засобів, які дозволяють формувати потрібну атмосферу уроку, викликають адекватні реакції, які б мотивували до вирішення освітніх завдань.

Висновок: Отже, педагогічна взаємодія є дуже важливим і невід'ємним аспектом при спілкуванні з підлітком та під час його особистісного розвитку. Важливо, щоб під час того, як підліток змінюється – педагогічно грамотно змінювалося ставлення до нього батьків та вчителів, аби вони сприймали його як дорослого, рівноправного, проте надавали потрібну підтримку.

Під час підліткового віку дуже важливо вміти правильно та розумно розмовляти з дітьми, адже вони є дуже вразливими до критики. Вони бояться бути незрозумілими

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

для інших, що також може бути важливим підліткового віку та ефективної взаємодії з дітьми зазначеного вікового періоду задля при певних діях у підлітковому віці.

Тому набуває гострої необхідності та легкого проходження ними кризи актуальності підвищення педагогічної підліткового віку. компетентності щодо вікових особливостей

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Башинська Т. (2004). Взаємодія вчителя й учнів у навчально-виховному процесі як педагогічна проблема. 55-56 с.
2. Кон И. С. (1989). Психология ранней юности. 192 с.
3. Зимняя И. А. (2000). Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. Второе. 384 с.
4. Савчин М. В. (1996). Типи розуміння вчителем психології та їх прояви у педагогічній взаємодії. 70-74 с.
5. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В та ін. (2001). Вікова та педагогічна психологія. 203-204 с.

Стаття надійшла до редакції
23.05.20

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ ЗА В.О. СУХОМЛИНСЬКИМ

УДК 373.2.015.31:502\504]: 37.091.4

РИЖУК ГАННА,

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Науковий керівник: ТАРАШЕВСЬКА О.В.,

спеціаліст вищої категорії, викладач – методист

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

«Природа є основним фактором існування людини, вона і людство невіддільні одне від одного. Немає жодного сумніву в тому, що екологічне виховання треба починати з раннього віку»

В.О. Сухомлинський

Постановка проблеми. Екологічне актуальною проблемою, оскільки саме в виховання дітей дошкільного віку є дошкільному віці закладаються основи